

2014-2015

קורס 290.1024 – יסודות הסייעוד

סמסטר ב'

מועד: יום ד' שעות 14-16

מרצים: ד"ר אפרת שדמי (מרכזת הקורס), ד"ר שרה שחף, ד"ר אולג זסלבסקי, ד"ר אנה זיסברג, גב' מרתא בחוס

שעות קבלה בתיאום מראש במייל:

ד"ר אפרת שדמי: eshadmi@univ.haifa.ac.il

ד"ר שרה שחף: sshachaf@univ.haifa.ac.il

ד"ר אולג זסלבסקי: ozaslavsky@univ.haifa.ac.il

ד"ר אנה זיסברג: azisberg@univ.haifa.ac.il

גב' מרתא בחוס: mimi.bakh@gmail.com

עוזרי הוראה:

נואית קרולינסקי: noitk1@gmail.com

לימור פלג: limorpeleg@gmail.com

רמת הקורס: תואר ראשון שנה א'

מבנה הקורס: קורס מבוא שנתי, המשלב הרצאות במליאה, דיונים וסדנאות בקבוצות. הקורס מהווה דרישת קדם לכל קורסי הסייעוד והניהול הבאים אחריו.

על הקורס ומטרתו המרכזית:

הקורס יתמקד בנושאים בעלי זיקה ישירה לסייעוד: הבריאות, האדם, הטיפול האכפתי - Caring והיבטים סביבתיים וחברתיים. בבסיס הקורס יעמדו היסודות הערכיים עליהם נשען המקצוע ההומניזם, והאיכות. מטרת העל של הקורס היא גיבוש השקפת עולם פרופסיונאלית בסייעוד.

יעדים:

- פיתוח חשיבה מערכתית ביקורתית.
- פיתוח מודעות לחשיבות התפקוד בשונות ובעמימות בחברה המודרנית.
- פיתוח מודעות לחשיבות התפקוד במורכבות.
- פיתוח יכולת למידה עצמית וקבוצתית.
- פיתוח מודעות עצמית לשינויים שחלו בזרות המקצועית במהלך הקורס.

תכנים:

- על מושג הבריאות
הגדרות ומאפייני המושג.
ההשפעות של תפיסת בריאות שונה על מצב בריאות האוכלוסייה.
- על מערכת בריאות
הכרות מבנה מערכת הבריאות.
היסטוריה של מערכת הבריאות בארץ.
גורמים שהשפיעו על מערכת הבריאות בארץ.
חוק הבריאות והשפעתו על מערכת הבריאות בארץ.
- אתיקה וחשיבה ביקורתית בסייעוד
ההתנהגות המקצועית.
קונפליקט בין תפיסות ערכיות שונות של גורמים במערכת.
חשיפה לערכי הקוד האתי.
- מאפייני הלקוח כצרכן של מערכת הבריאות.
חוק זכויות החולה והשלכותיו לגבי המערכת.
- מקצוע הסייעוד בראייה היסטורית.
הגדרות הסייעוד השונות והתפתחות מקצוע הסייעוד.
- תפקיד הקהילה בבריאות.

אתר אינטרנט: Moodle. הנחיות והסברים אודות השימוש במערכת בקישור:

http://online.haifa.ac.il/support_Moodle.htm

תמיכה במערכת ה-Moodle: http://online.haifa.ac.il/support_HighLearn.htm

תוכנית השיעורים סמסטר ב':

מטלות להגשה		נושא השיעור	תאריך	
	במליאה	איכות בבריאות	11.3.15	.1
יומן קריאה (הנחיות בנספח 1)	במליאה	חוק זכויות החולה וקבלת החלטות בסייעוד	18.3.15	.2
יומן קריאה	במליאה	כלכלת בריאות	25.3.15	.3
		חופשת פסח	1.4.15	.4
		חופשת פסח	8.4.15	.5
יומן קריאה	במליאה	אי שוויון ורב תרבותיות בבריאות	15.4.15	.6
		יום הזיכרון	22.4.15	.7
	קבוצות	דיון קבוצתי	29.4.15	
יומן קריאה	במליאה	הירארכיות בפרקטיקה בסייעוד	6.5.15	.8
יומן קריאה	במליאה	מחקר בסייעוד	13.5.15	.9
יומן קריאה	במליאה	טיפול פליאטיבי וחוק החולה הנוטה למות	20.5.15	.10
	קבוצות	טיפול פליאטיבי	27.5.15	.11
יומן קריאה	במליאה	פאנל תפקידי סיעוד	3.6.15	.12
	במליאה	פאנל תפקידים רב מקצועי	10.6.15	.13
	במליאה	שיעור סיכום	17.6.15	.14

מתודולוגיה:

רוב החומר יינתן לקריאה בבית כדרישת קדם לדיונים בכיתה. התרגילים הינם בסיס לעבודה קבוצתית בכיתה.

דרישות הקורס:

1. נוכחות חובה (היעדרות מותרת עד 20%)
 2. קריאת ספרות וניהול יומן קריאה אישי שבועי (הנחיות בנספח 1)
 3. ניתוח סוגיות שונות בכתב ברמה אישית וקבוצתית
- כל התרגילים יוגשו באמצעות מערכת ה-Moodle. לא יתקבלו תרגילים בדואר אלקטרוני.

הערכה:

- השתתפות פעילה בדיונים ופרזנטציות 10% מהציון
- ניהול יומן קריאה אישי 10% מהציון
- מבחן סיכום סמסטר ב' 80% מהציון

ציון עובר בכל סמסטר – 70. הגשת כל המטלות היא חובה ותנאי הכרחי להשלמת הקורס. אי הגשת מטלה לא תאפשר קבלת ציון סופי בקורס.

חומרי קריאה:

ספר מומלץ (הרחבה על כל אחד מהנושאים המועברים בקורס):

- Potter, P.A., & Perry, A.G. (2007) *Fundamentals of nursing*, 6th Ed. St. Louis, Mo.: Elsevier Mosby

(קיים גם במהדורות מ-2001/2005)

איכות בריאות

קריאת חובה

- ד' כהן, א., דריהר, י., רגב-רוזנברג, ס., יעקובסון, א. (2010). תוכנית מדדי האיכות בשירותי בריאות כללית: העשור הראשון. *הרפואה*, 143, 237-239.
- משרד הבריאות. הפרויקט הלאומי של משרד הבריאות למדדי איכות בבתי חולים. עמודים 5-16.

http://www.old.health.gov.il/download/MQ_Hosp0910.pdf

קריאה מומלצת

- גולדמן, ד. (2009). איכות בסייעוד במערכת האשפוז: מודלים ויישומים – מבוא, סיעוד ואיכות, איכות בסייעוד ונהלים מקצועיים, מודלים לאיכות ומדידת איכות (מודל מבנה, תהליך, תוצא), קריטריונים לבחירת מדדי איכות, מדדי איכות בסייעוד. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). *מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בבתי חולים* (עמ' 57-67, 71-78). ירושלים: הוצאת מאגנס.

<http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221>

חוק זכויות החולה וקבלת החלטות בסייעוד

קריאת חובה

- אינס זיבצינר, מ', באליק, ח', מטלון, א' (2008). יחסי רופא-חולה בראי החברה המשתנה. *הרפואה*, 147 (12): 1010-1015.
- חוק זכויות החולה, 1997, משרד הבריאות

כלכלת בריאות

קריאת חובה

- בן נון, ג. ברלוביץ, י. שני, מ. (2005) הסדרי התשלום במערכת הבריאות. מערכת הבריאות בישראל. הוצאת משרד הביטחון. עמודים 298-321.

קריאה מומלצת

- בן נון, ג. ברלוביץ, י. שני, מ. (2005) הקצאת המקורות לקופות החולים על בסיס הקפיטציה. מערכת הבריאות בישראל. הוצאת משרד הביטחון. עמודים 275-297.

אי שוויון ורב תרבותיות בבריאות

קריאת חובה

- אפשטיין, ל. (2009). אי שוויון בבריאות בישראל: הבעיה, הסיבות והפעילות הדרושה לצמצומו. בתוך: דורון, ח. (עורך) *מערכת הבריאות: לאן? הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון*. עמ' 73-99.
- אלחיאני, א. ופרינטי, מ. (2008). אי שוויוניות בבריאות בישראל – תפקידו של רופא המשפחה. *הרפואה*, 147(12), 1004-1009.
- ניסים, ש' (2011). סיעוד רב תרבותי כמקדם את איכות הטיפול. *האחות בישראל*, 187, 8-13.

הירארכיות בפרקטיקה בסייעוד

קריאת חובה

- סילנר, ד., רסין, מ. וקנטי, ת. (2009). ניהול כוח אדם בסייעוד – תמהיל כוח אדם, קידום. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). *מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בבתי חולים (עמ' 137-131, 145-142)*. ירושלים: הוצאת מאגנס. <http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221>
- תורן, א. ובלבן, ר. (2009). פיתוח המשאב האנושי – מבוא, פיתוח מקצועי ברמה לאומית, פיתוח מקצועי ברמת הארגון. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). *מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בבתי חולים (עמ' 160-151)*. ירושלים: הוצאת מאגנס. <http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221>

מחקר בסייעוד

קריאת חובה

- יפה עין-גל, י., פייס מ. (2011). מחזון לעשייה: אחות מרכזת מחקר בבריאות הציבור. *האחות בישראל*: רבעון הסתדרות האחיות והאחים בישראל, 185: 26. גולנדר, ח. וקרוליק, ת. (2006) חמישים שנות מחקר סיעודי בישראל: תכנים, שיטות ולוגיסטיקה. *גוף ידע*, 1, 34-41.
- גולנר, ח. וקרוליק, ת. (2006). חמישים שנות מחקר סיעודי בישראל: תכנים, שיטות ולוגיסטיקה. *גוף ידע*, 1, 34-41.

קריאה מומלצת

- Trinkoff AM, Johantgen M, Storr CL, Gurses AP, Liang Y, Han K. (2011). Nurses' work schedule characteristics, nurse staffing, and patient mortality. *Nursing Research*. 60(1):1-8.

- Zisberg, A., Shadmi, F., Gur –Yaish, N., Sinof, G., Srulovici, E., & Ademy, H. (2011). Low mobility during hospitalization and older adults' functional decline. *Journal of the American Geriatrics Society*. 59(2), 266-73. doi: 10.1111/j.1532-5415.2010.03276.x.

טיפול פלאטיבי וחוק החולה הנוטה למות

קריאת חובה

- טיכו, א. (2006). נוסחת "האיזון הראוי" בין ערך קדושת החיים לבין אוטונומיות הרצון ואיכות החיים – בחינה ביקורתית, *רפואה ומשפט*, 35, 32-47.
- חוק החולה הנוטה למות, 2005, ספר חוקים 2039, משרד הבריאות
- Doron, D., Wexler, I. D., Shabtai, E., & Corn, B. W. (2013). Israeli dying patient act: Physician knowledge and attitude. *American Journal of Clinical Oncology*.

קריאה מומלצת

- זמישלני, צ. ונחשוני, א. (2009). התמודדות עם החולה הנוטה למות. *הרפואה*, 148, 34-35.

תפקידי סיעוד במערכת הבריאות

קריאת חובה

- שלפר, פ., ביינר, ר. וגונן, ע. (2009). תפקידים בסיעוד - רמות תפקוד ומאפייני תפקיד האחות בארץ ובעולם, סביבת העבודה של האחות, בניית תפקידים חדשים בסיעוד, השלכות עתידיות. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). *מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בבתי חולים (עמ' 248 - 271)*. ירושלים: הוצאת מאגנס.
<http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221>
- גורן, ד., הירשפלד, מ., זיסברג, א., ריב"א, ש. (2006). פני הסיעוד לאן? הסיעוד בישראל: מאיפה באנו והיכן אנו היום? תוכנית טלוויזיה, הערוץ האקדמי, <http://actv.haifa.ac.il/programs/Item.aspx?it=462>

קריאה מומלצת

- American Nurse's Association (2002). *Nursing Agenda for the Future: A Call to the Nation*.
- International Council of Nurses (2007-2009). Biennial report: Health Systems Strengthening: working together to achieve more. Accessed: Sep. 2010 from: http://www.icn.ch/images/stories/documents/publications/biennial_reports/ICN_Report_2_007-2009.pdf

- שלפר, פ., ביינר, ר. וגונן, ע. (2009). תפקידים בסייעוד – מבוא, התפתחות הרפואה והשפעתה על תפקידים בסייעוד, אבני היסוד של תפקיד האחות. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בברי חולים (עמ' 237 - 248). ירושלים: הוצאת מאגנס.

<http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221>

נספח 1 - הנחיות לניהול יומן קריאה

לכל שיעור יש לסכם מאמר אחד מתוך רשימת המאמרים לאותו השיעור כפי שמופיעים בסילבוס. הסיכום יכלול את עיקרי הדברים, התרשמות אישית, תובנות, שאלות שהתעוררו בעקבות הקריאה.

דרישות: היקף הסיכום - עמוד אחד מודפס בגודל פונט 12, ברווח 1.5.

מועד הגשה אחרון: **08:00 בבוקר** ביום רביעי בכל שבוע (מלבד השבוע הראשון של הסמסטר).

ההגשה תבצע באמצעות אתר ההוראה המתקשבת של הקורס (יסודות הסייעוד א'-שיעור 12 1021 א) במודל, במעטפת **מטלות**. בשם הקובץ יש לרשום את נושא המטלה שם הסטודנט המגיש ותעודת זהות. על מנת להגיש את הקובץ אנא היכנסו לאפשרות "מטלות" בסרגל הכלים בראש הדף. בעמוד שנפתח בחרו את המטלה הרלוונטית לאותו שבוע. בעמוד שייפתח לחצו על הכפתור "תיבת הגשה", בחרו את הקובץ ממחשבכם באמצעות Browse, לחצו על "הוסף את הקובץ" ו"שלח". בסיום השליחה יופיע אישור על המסך: "הוגש למתן ציון".